

Deník z izolace

Renata Kalenská

Renata Kalenská
Deník z izolace

Lidé po transplantaci patří v souvislosti s koronavirem mezi nejohroženější jedince. Renata Kalenská je jedním z nich. V Deníku N jednou týdně popisovala, jak se jí a jejím dvěma dětmi v přísné izolaci žije.

Ze stránek Deníku N se souhlasem redakce připravil Milan Samek.

© N media a. s.

22. března 2020

Ufoni v rouškách, sekaná na plotě a koronaviry lezoucí po stěnách výtahu

Ten, kdo byl mou největší oporou při dialýze a transplantaci, se pro mě ze dne na den stal největším nebezpečím. S řízenou sníženou imunitou na imunosupresivní léčbě patřím mezi nejohroženější adepty na onemocnění Covid-19. Téměř nesmím vycházet. A moje děti se mnou.

Je sedm ráno, stojím nad dětskými postelemi a v duchu prosím, ať se ta dvě perpetuum mobile ještě nezapínají. Natahuju si homemade roušku, která mě sice nezachrání, ale já nezabiju nikoho jiného, a utíkám vyvenčit psa. Venku je nádherně a já si uvědomuju svůj odsuzující pohled na muže, který mě mlčky mívá. Je bez roušky.

Ještě před dvěma dny si člověk s rouškou připadal jak ufon, teď jsou ufoni ti druzí. A je jich čím dál méně.

Cestou zpátky v domě míváme poštovní schránky, ve kterých není narvaný jediný leták. Ignoruju výtah, protože tam očekávám koronaviry lezoucí po stěnách. Potichu odemykám. Slyším převalování. Starší perpetuum mobile mi běží naproti. Začíná den. Teď mi budou skákat po hlavách a já se pokusím pracovat.

A zajedu si pro respirátory. Táta mi je sehnal. Bez nich bych jeden plivanec do obličeje nemusela přežít. Patřím do nejrizikovější skupiny lidí, po transplantaci užívám imunosupresi, takže mám řízenou sníženou imunitu. V noci jsem odevzdala rozhovor s imunologem. Jakési imunitní desatero. Ten text je mi na nic, imunitu si zvýšit nesmím, přišla bych o ledvinu a slinivku. Ale snad to inspiruje ostatní.

Kdo první uvidí někoho bez roušky, má bod

V autě můj desetiletý Mikuláš odstartovává naši novou rodinnou zábavu. Počítáme lidi s rouškou. Všichni ji mají. Ta hra začíná být nuda. Syn navrhuje změnu pravidel. Odteď budeme počítat lidi bez roušky. Je to dva dny, co jsme jeli vyvenčit kousek za Prahu k Vltavě psa Růženu a roušky nikde žádné. „No tak kdo by to v tomhle počasí nosil,“ poznamenal tehdy syn. Dnes ještě netušíme, že zítra už vláda roušky nařídí všem a my budeme mít po hře.

Zatímco na téhle cestě z Prahy do Jičína v zimě už několik let po sobě počítáme vánoční stromky v zahradách, teď děláme čárky za každého člověka s rouškou. Za těch necelých sto kilometrů máme z posledních Vánoc rekord padesát osm vánočních stromků. Roušek z okna auta napočítáváme sto patnáct. Roušky vedou.

Mikuláš malé Viktorii vysvětluje, že lidi na tu nemoc mohou zemřít a máma taky, protože „dyť přece měla tu transplantaci“. Foto: Renata Kalenská, Deník N

„Já mám hrozně ráda tenhle svět,“ povzdychne si v Sukoradech za Mladou Boleslaví moje pětiletá dcera. Tolik radosti ze světa, který nás všechny teď děsí. Ona nic nechápe. Rouška ji baví při kratičkém venčení Růženy dopoledne, ale nerozumí tomu, proč si ji má nasazovat znovu kvečer. Navíc chtěla tu s kyticzkami a dostala jednobarevnou, kyticčky jí padaly na bradu. Takže svět je i složitej, dcero.

Mlčky řídím a vnímám hlasy zezadu. Mikuláš malé Viktorii vysvětluje, že lidi na tu nemoc mohou zemřít a máma taky, protože „dyť přece měla tu transplantaci“. A dodá, že na celý situaci je dobrý, jak se teď raduje příroda. „Viktorko, příroda si strašně odpočine. Lidi v ní nebudou dělat bordel a nechaj ji bejt.“

Jsou to dva týdny, co přišel domů špinavej jak dobytek, protože v žižkovském parku po lidech uklízel odpadky. Bez rukavic, jen tak. Řekla jsem mu, že se sice chová jako skaut, ale jestli příště bude uklízet venku bez rukavic, přerazím ho. Teď už je nosí v kapse pořád, kvůli koronaviru. Modré, gumové, hodně blbě se natahující.

Rouška moji pětiletou dceru baví při kratičkém venčení psa dopoledne, ale nerozumí tomu, proč si ji má nasazovat znovu kvečer. Navíc chtěla tu s kytičkami a dostala jednobarevnou, kytičky jí padaly na bradu. Foto: Renata Kalenská

V rádiu se ozve znělka. Budou zprávy. Moje děti zpozorní. Všichni tiše posloucháme, kolik lidí dnes zemřelo ve Španělsku. Moje děti Španělsko milují. Loni jsme tam byli dvakrát u našich přátel, cpali se krevetami, pili všechno možné, vášnivě diskutovali o koridě. Teď jsou Sanch s Martičkou zalezlí v domku u pláže a docházejí jim doutníky.

Blížíme se k tátovi. Parkuju před jeho bílým domem v malém městečku v Podkrkonoší. Na sloupku plotu leží krabice. Upekl sekanou, tvarohové buchty, vánočku plnou mandlí. Mezi to nastrkal gumové rukavice, respirátory, roušky. Mám radost hlavně z té sekané. Táta ji dělá božskou. Stojíme od sebe pět metrů a já jsem trochu vzteklá. Tak moc bych s ním chtěla sedět na terase a pít kafe. A obejmout ho. Jenže se vrátil z cest a kdoví, co si přivezl.

Já a můj koronavztah

V IKEMu mi doporučili přísnou izolaci už před dvěma týdny. Nejsilnější apel byl na to, aby se z bytu okamžitě odstěhoval můj partner, který jezdí tramvají a zkouší

v divadle. Ten, kdo mě podporoval při dialýze a transplantaci, se pro mě ze dne na den stal největším nebezpečím. Večer přišel ze zkoušky a jen jsem mu mezi dveřmi do ruky strčila sbalenou tašku. Teď tomu říkám koronavztah. Nikdo nevíme, jak dlouho bude trvat.

Táta mi líčí, jak den předtím cestoval z Ukrajiny, kde byl na návštěvě. Autobusem, vlakem, autobusem, stopem, autobusem. Seděl v posledním autobuse, který ještě z Ukrajiny na Slovensko pustili. Vstával kvůli tomu ve čtyři ráno. Domů dorazil v deset večer. V červnu mu bude jedenasedmdesát. Nadšeně mi líčí, jak ten řidič v bílém mercedesu, který mu zastavil a dovezl ho ještě dál, než táta doufal, byl úžasný.

„Až to všechno skončí, koupím nějakou dobrou láhev a pojedu za ním do Brna. Dal mi vizitku. Výbornej chlápek.“ Dostala jsem lekci optimismu. Svého otce jsem varovala, že se úplně zbláznil. Na stopu mu v této době nikdo nezastaví. Každý se bojí. Dochází mi, jak vytvářím strachy. Je úlevné slyšet, že je všechno trochu jinak.

Kvečeru jsme zpátky doma. Děti si nacvičují taneční sestavu, já připravuju večeři. Všude mi hoří svíčky, chci to tady mít pěkný, když venku nás nic dobrého teď nečeká. Na stole mám jaro. Narcisy a pučící větvičky. Cestou zpátky do Prahy jsem si je natrhala u mámy na zahradě. Růžena ze mě nespouští oči. Doufá, že mi při vaření jako obvykle něco upadne.

Z rozhlasu zaslechnu, že nakažených v Itálii je už jedenadvacet tisíc. Netuším, že za čtyři dny jich bude padesát čtyři tisíc. Volám děti k večeři. Zvonek. „Jen vykroukni z okna, jdu ti aspoň zamávat,“ ozývá se z domovního mikrofónu. Vykláníme se z okna a křičíme jeden přes druhého. Vždyť to říkám, koronavztah.

Děti si v kuchyni vybírají, které roušky si vezmou zítra. Ty dnešní už plavou v dezinfekčním pracím gelu. Perpetuum mobile usínají. Jdu dělat palačinky. Celoživotně se pořád na něco těším. Teď si ty důvody trochu vytvářím. Těším se, že ráno budeme mít dobrou snídani.

29. března 2020

Receptem na přežití karantény je prý „mít co dělat“. Asi budu křičet

Za devět dní jsem udělala šest rozhovorů, jeden fejeton, buchty, máslové loupáky, nespočet pudinků a v televizi viděla jednu českou kriminálku a jednoho Colomba. A poprvé v životě jsem si objednala nákup potravin přes internet. Klikala jsem nesoustředěně. Spíš než to, jak mutuje koronavirus, teď řeším, co udělat s osmdesáti vejci. Do lednice se už nic nevejde, tak jsem druhou udělala z koupelny. Otevřené okno zaručuje takovou zimu, že chodit se umýt je jako za trest. Ale vejce snad přežijou.

Foto: Mikuláš Kalenský

Krájím zbytky salámu, sýrů, zeleniny, na plotně mi nadskakují vejce, nestíhám je oloupat, protože se připravuju na rozhovor s jedním z padesáti nejlepších učitelů na světě. Nechci vypadat, že moc improvizuju, takže příprava na rozhovor je nutná. Částečně se mi nakonec daří dělat všechno najednou. Krájet, psát, loupat.

Mému synovi je dnes jedenáct. Narozeninovou snídaní, kterou jsem zatím nikdy nevynechala, jsem splnila, v šest ráno jsem napekla hromadu palačinek. Všude čtu, že karanténu máme využít k četbě knih, na které jsme zatím neměli čas. Ke

zhlédnutí filmů, které jsme neviděli. K zamyšlení se nad svými životy. Zatím jsem ani nestihla vytrít šuplata. Ani umýt okna. Totiž, potřebovala bych aspoň vyluxovat. Nestíhám nic.

Takže narozeniny. Dort. Mám ve zvyku péct ho tajně, což je teď nereálné. Mladší dcera mě každou chvíli tahá za džíny. Tisíckrát za den to slyším. Mamiii! Zvláštní, jak jeden dospělý člověk a dva malí lidé dokážou pětadesát metrů čtverečních vyplnit až k prasknutí. Dort jsem objednala. U nejlepší cukrářky, kterou znám. Pár minut před pátou ho má dovézt. Můj syn Mikuláš nic netuší. Doufá, že dostane skejt. Profesionální skejt. Nestihla jsem to zařídit. Skejt vyrobí Ivka z marcipánu. Miki ho dostane na dortu. Chápu, je to zoufalá náplast. Ale třeba se syn zasměje.

Z televize se bytem linou rady psychologa Daniela Štrobla, jak karanténu přežít. Jedna z nich zní: „Mít co dělat.“ Asi budu křičet.

Ovocný, drsňácký a se skejtem...

Ivka zvoní. Začíná obvyklý proces. Natáhnout respirátor. Rouška je fajn, ale na mě je to málo. Případný koronavirus potřebuju odrazit kvalitně. A jak jinak než kvalitním respirátorem. My transplantovaní jsme v hledáčku koronaviru spolu s dalšími těžce nemocnými lidmi v první linii. Vypadám samozřejmě bizarně. Ale to teď tak nějak každý.

Běžím po schodech dolů. Otevírám dveře od domu. Zastrkávám nohou zástrčku, aby držely samy. Natahuju se k Ivce. Ona se natahuje ke mně. Vypadá to, že ty dva metry mezi sebou dodržíme. Ukazuje mi dort. Je tak vysoký, že krabice nejde zavřít. Estetickou stránku jsem nechala na ní. Jediný pokyn byl: ovocný, drsňácký a se skejtem. Je nádherný. Vypadá jako kovový a skejták je i se skejtem černý. Přebírám objednávku. Říkám jí, že je anděl, a běžím po schodech nahoru.

Funím do dortu, kvůli respirátoru nevydržím s dechem a nenávidím výtah. Zakázala jsem ho celé rodině kvůli koronaviru. Doma zout. Odložit krabici. Doufat, že se nepřířítí děti, protože by viděly překvapení. Doufat, že se nepřířítí pes, protože by překvapení sežral. Sundat bundu, pověsit bundu. Umýt ruce teplou vodou s mýdlem. Vydezinfikovat ruce. Opatrně sundat respirátor. Položit dort. Není kam. Tak do vany. Funím jak lokomotiva, všechno klaplo, skejt bude. Marcipánový.

Dokrájet salámy, nepřemýšlet, co budeme kromě vajec jíst zítra, když do obchodu nesmíme, tvářit se vyrovnaně, přesvědčovat se, že ta hádka z dětského pokoje je jen moje chiméra. Je to tady. Zpíváme s dcerou „Happy Birthday“ a mně se láme hlas. Vždycky bulím. Je vrcholně trapné zpívat a u toho brečet. Mikuláš v šoku zírá na dort a piští radostí.

Dort se skejtem předčil očekávání, Miki byl na výsost spokojený.

Foto: Renata Kalenská, Deník N

Dostává láhev na pití v designu plechovky, kterou si sám vybral v Maroku. Přidávám další dárek – předplatila jsem Netflix. Připravila jsem se tím dnes dopoledne o dvě hodiny života, které jsem přitom nutně potřebovala na přepis

rozhovoru s učitelem. Do operace Netflix jsem zapojila chůvu, bankovní poradkyni, několik příbuzných, neptejte se, je to prostě složité, a jestli vám to šlo jednoduše, musela to být šťastná náhoda, která se děje maximálně jednou do roka.

Dítě má obrovskou radost. Cpeme se dortem, u toho kontroluju koronavirové zpravodajství, tajně pracuju, když do seznamu témat pro jednoho z nejlepších učitelů světa přidávám další. Pouštíme si Netflix, tančíme, tiše sedíme, když mi v telefonu naskočí sedmý mrtvý Čech. A do půlnoci hrajeme karty. Syn mi při usnutí říká, že to byla jeho nejlepší narozeninová oslava ever. Porazila jsem konkurenci všech spolužáků, spolužaček, skautů a skautek. Při usínání slibuju, že opravdový skejt bude. Jen co se zbrzdí to koronavirové šílenství.

Bojím se o sebe. Kvůli dětem

V noci mají obě děti noční můry. Ležím mezi nimi a objímám je. Sama se ve tři ráno budím zpocená hrůzou. Zdálo se mi, že mě koronavirus dostal. Bolí mě v krku a já mám najednou hrozný strach. Je to divný pocit. Nikdy jsem se o sebe nebála, ať už jsem ze zdravotních důvodů podstupovala cokoli. A bylo toho dost. A bylo to i za minutu dvanáct. Vždycky jsem ale intuitivně věřila, že to přežiju. Teď je to jiné. Poprvé v životě se nebojím o děti, ale o sebe. Stydím se za to. Ale zároveň vím jedno. Bojím se o sebe kvůli nim. Zírám do tmy a poslouchám, jak oddechují. Už jsou oba v klidu.

Ráno mě budí SMS. Je 6.40 a jeden z nejlepších učitelů světa mi píše, že můžeme začít s rozhovorem. Odpovídám, že je to skvělý nápad, napůl spící na tři minuty venčím psa Růženu a pak už poprvé v životě dělám rozhovor v županu. Uvědomuju si, jak je psychosomatika mocná. Žádný krk nebolí. Prostě jsem tomu ve snu uvěřila. Učitel na druhém konci drátu netuší, jakou vnitřní radost při našem hovoru zažívám. Nic mi není! Prostě nic. Koronavirus bych nejspíš nepřežila. A ono mi není nic!

Zvenku slyším zpívat ptáky, piju horký silný kafe a pokračuju v rozhovoru. Učitel je z Frýdecka-Místicka a je velmi spontánní. Neděláme rozhovor, povídáme si. Syn spí, dcera téměř neslyšně poskakuje po kuchyni. V jedné ruce držím telefon a diktafon, druhou otevírám lednici a podávám jí přibíňáka. Pak už se zas nořím do rozhovoru. Dokud nezačnu vnímat tichý Viktorčin hlas: „Požehnaný buď Penis, amen.“ Mikuláš mi později vysvětluje, že to je hláška ze Simpsonů. Dost mě tím uklidnil.

Viktorka má židli přisunutou k lednici a povídá si s fotkou, na které je spolu s dětmi ze školky. Povídá si s každým zvlášť a povídá si dlouho. Vůbec ne smutně. Hihňá se do dlaně. V chodbě už třetí den stojí dvě velké papírové dárkové tašky. V jedné je obrázek. Pro paní učitelku Kačku. Ve druhé je krabička od mé imunoprese a v ní ozdobná gumička. Pro paní učitelku Zuzku.

Narozeninový večírek a pes jako karetní stůlek.

Foto Renata Kalenská

Moje pětiletá dcera věří, že je za pár dní uvidí. Pár dní znamená nejpozději zítra. Je možné, že je už neuvidí vůbec. Od září má nastoupit do první třídy. Občas se jí to snažím vysvětlit, ale pokrčí rameny a těší se na školku dál.

Jak na klíče ve výtahové šachtě

O několik hodin později jsme se rozhodli, že na chvíli musíme izolaci obelstít. Vyrazíme na chalupu. Opéct burty. Taková blbost, ale má cenu zlata. Natáhneme roušky, u domu sedneme do auta a vystoupíme až v naší vsi u chalupy. To byl plán. Miki si zapomněl angličtinu. Pětkrát jsem mu říkala, ať si ji sbalí do batůžku. Vracíme se a já mám svoji chvilku moudrosti, kterou jedovatě vypouštím do prostoru.

Miki běží domů, já v autě na blikačkách vymýšlím, jakou tahle jeho ignorance bude mít dohru. Nakonec dospívám k rozhodnutí, že to nebudu kazit. Budu milá, chápavá, laskavá, milující. Miki se vrací. Spadly mu klíče od bytu do výtahové šachty. Takže jel tajně výtahem! Hlavou mi jak blesk projede další rada psychologa Štrobla: Ujměte se role člověka, který umí tlumit konflikty. Kdo? Já?

Klíče jsme jeli vyzvednout na druhou stranu Prahy k naší rodinné přítelkyni, říkáme jí adoptivní babička. Syn později odpoledne naučil mou dceru bruslit. Rozhlas hlásí, že na Covid-19 zemřelo už devět lidí. Potvrzených případů je 2279. Dívám se na Mikuláše s Viktorií z okna. Bruslí ve vnitrobloku, který je jindy plný dětí. Teď tam jsou jen ty moje.

Viktorie jezdí jak splašená. Tu radost z pohybu nedokáže ovládat. A evidentně nechce. Každých dvacet metrů padá a nekontrolovatelně se u toho chechtá. Čistá radost ze života. Ze vzduchu, z pohybu. Ze svobody. Když to zrekapituluju: přišli jsme o klíče, dcera začala bruslit, syn se naučil luskat očním víčkem a ze psa jsme si na narozeninové oslavě udělali karetní stolek.

Večer zase spíme všichni pohromadě. Je nám teď takhle líp. Miki si vedle mě čte Deník Anne Frankové. Já Vendulku od Ondřeje Kundry. Miki sklapne knížku. „Mami, ty příběhy jsou si v něčem hodně podobný, vid’.“ Jo, jsou, ale ta „moje“ to přežila. Bohužel jsem to řekla nahlas. Dítě mi na to odpovědělo: „Víš, co mě na tý knížce zatím nejvíc dostalo? Jak se Margot ptá Anne, jestli jí dá ten deník někdy přečíst. A ona odpověděla, že možná jednou jo. Mami, ona v tu chvíli vůbec netušila, že třeba za padesát let si to budou číst miliony lidí.“ Pak mě syn objal a usnul.

5. dubna 2020

Dokážu skály lámat a u toho hrát pexeso. Ale jako domácí učitelka selhávám

Děti zkoušejí, jestli by to nešlo i bez těch protivných roušek. Nešlo.

Foto: Renata Kalenská, Deník N

Dochází mi humor. Jako domácí učitelka absolutně selhávám. Když volám matce Mikulášovy spolužačky, jen se chichotá, že zas něco nevíme. Už mě ten chichot straší i ve snech. Prostě a jednoduše, ztrácím nadhled a nechápu, jak to všichni dělají. Dokážu upéct buchty i rohlíky, dokážu to tady vysmejčit, dokážu u toho psát do novin, dokážu skály lámat a u toho hrát pexeso, ale do háje, opravdu neumím z hvězd rozluštit kód, kterým se dostanu do školních testů z angličtiny. Ani v sedlině kafe nedokážu vyčíst synovu školní mailovou adresu, když on ani netuší, že nějaký mail jako páťák už dva roky ve škole používá.

Strašně jsem se doted' bála, že se školy otevřou a já do nich budu muset děti pustit zpátky. Do školy a do školky. Pro mě by to mohlo znamenat, že mi jako úspěšní přenašeči koronavirus zavlečou domů a já padnu. Prosím vás, už ty školy otevřete, mně je už jedno, jestli chytnu koronu ze školních lavic, jen když nebudu

muset řešit, jaký hardware a software si můj syn, který nemá počítač ani tablet, tento týden vyzkoušel a jak obojí hodnotí.

Dnes se nám v pravé poledne podařilo připojit k videochatu s paní učitelkou a polovinou spolužáků. Nevím, jestli si ta druhá půlka po obědě zdřímla, nebo teď řvou nad monitorem, že spojení nefunguje... Ale my tu jsme! Velkoryse nám odpouštím, že před třemi hodinami jsme na online angličtinu zapomněli. Chat trvá pětatřicet minut a já se cítím šťastně. Mám pocit, že se paní učitelka na chvílku ujala vedení, převzala za mě zodpovědnost. A je to dobrý pocit.

Mikuláš první polovinu chatu nemluvil, protože se tetelil radostí nad tím, že si spolužáci i paní učitelka všimli, že má vlasy obarvené namodro (nastříkal si to sám). Ve druhé půlce stačil jen jednu věc – postěžovat si, že má s tím učivem docela smůlu, protože „máma mu zabavila mobil, a tak má tu komunikaci ztíženou“.

Stojím v koupelně, drhnu umyvadlo zaplivané zubní pastou, koukám na sebe do zrcadla, což zrovna povzbuzující pohled není, a počítám do deseti. Zabírá to. Jsem zticha přesně do okamžiku, kdy videochat skončí. Pak nastupuju s ohromeným výrazem, jestli si všiml, že jsem do noci přepisovala rozhovor a brzy ráno vstala, abych ho i zredigovala a poslala do redakce, díky čemuž on měl můj počítač celé dopoledne k dispozici pro případ, že by kvůli škole potřeboval cokoli.

Pak jsem si vzpomněla, že jsem dětem den předtím objednala krásné červené ukulele, aby tu izolaci měly hezčí a jednou na ni v dobrém vzpomínaly. Ukulele je dnes od půl desáté, kdy dorazil kurýr, zaměstnalo natolik, že na učivo už mnoho prostoru nezbylo. Na hlavu už jsem si nasypala tolik popela, že se tady tím bordelem brodím po kolena.

Domácí školu doma snesu jen do oběda. Dnes obědváme v půl třetí odpoledne. Máme pórkovou polévku („Mami, to je oběd?“). Včera jsem dostala nápad, jak děti zabavit. Oznámila jsem jim, že budeme péct vánoční perníčky. Pětiletá Viktorie mi na to řekla, že by taky chtěla malovat velikonoční vejce. Trochu se v tom čase asi ztrácím. Nicméně těsto jsme udělaly. Do mísy jsem od oka sypala ingredience, Viktorka těsto ručně zpracovávala. Lítalo to všude kolem. Syn nám nevěnoval pozornost. Seděl s námi u stolu a pořád si něco mumlal.

Když jsme s dcerou hotové těsto balily do potravinové fólie, aby se do druhého dne odleželo, vysvětlil nám Mikuláš svoji dosavadní činnost. „Právě jsem spočítal, že den má 86 400 sekund. Mami, to znamená, že když teď budeš počítat rychlostí jedno číslo za sekundu, tak zítra v tuhle chvíli skončíš u čísla 86 400.“ V tomto kontextu, kdy dělám učitelku, uklízečku a kuchařku dohromady a k tomu venčíme psa, je to velmi povzbuzující informace. Ano. Chci sedět, koukat z kuchyňského okna na borovici a počítat do 86 400.

Vánoční perníčky? Proč ne? Ale mami, neměli bychom spíš malovat vejce?

Foto: Renata Kalenská, Deník N

Každopádně teď můžeme jít plácát to uležené těsto. Mám umatlané ruce a v tom přichází mail od učitelky přírodovědy. Jelikož jsem ráno zjistila, že nám jeden úkol chybí a ona vyzvala rodiče, ať se klidně ozvou, když v tom množství něco přehlednou, směle jsem šla do toho. Zeptala jsem se, co to bylo za úkol. Krásný

mail jsem napsala. S oslovením „vážená paní učitelko“, protože si opravdu vážím toho, jak se učitelé teď snaží se žáky komunikovat a výuku udržovat při životě i na dálku. Třeba naše třídní učitelka je úžasná. Tady mi ale přišla odpověď bez pozdravu: „Divím se, že teď řešíte, co bylo za úkol minulý týden.“ Netvrdím, že jsem nekřičela. Netvrdím, že jsem jí odpověděla mile. A připálila jsem perníčky.

Po upečení je děti zdobily. Koukala jsem se na tu hromadu voňavý krásy a všechno ostatní mi najednou připadalo nedůležité. Z toho mi plyne rada pro podobně školou postižené: „Přerůstá vám to přes hlavu, tak začněte péct něco, s čím se musíte vážně patlat. Ještě lépe, nalijte si k tomu prosecco.“ Já nemůžu, po jedné skleničce bych považovala za zbytečné natírat z trouby vytažené perníčky kvůli lesku žloutkem. Natožpak to ještě něčím zdobit. Stejně to tu sníme sami.

V naprostém zenu pozoruju děti. Vnímám ten svět kolem sebe. Tikot hodin. Vůně Vánoc. Oddychování psa. Děti hrají hru na krádež perníčků a chechtají se... Je to všechno najednou tak pěkný... Do toho zvoní telefon.

Volá mi jedna z maminek a vypočítává, kolik pracovních listů už učitelce ke kontrole poslala. Cože? My máme pracovní listy? „No jasně, pomůže ti k tomu zadání, který najdeš, když si vyťukáš na tý webový stránce, kterou učitelka přeposlala, ten kód.“ Cože? My máme nějaký kód? Jaká webová stránka? Chci si nalít to prosecco. Uvědomuju si, že jsem chtěla sepsat rady pro zoufalé rodiče, kteří doma vyučují... A žádné nemám. Snad jen: nikdy si neplánujte, že domácí vyučování končí vždy před obědem. Dnes přidávám i podvečerní školu. Za celý den jsme nakonec udělali jen a jen tu přírodovědu.

Důležité je hledat na všem něco pozitivního. Tak nevadí, aspoň víme všechno o kostře. Teda spíš já vím. Syn jen tak koukal do blba, jeho učitelka angličtiny tomu říká, že před časem zahájil metodu partyzánské rezistence. Tedy: dělá, že něco dělá, a jde mu to. Takže zatímco předstíral zájem, já zhltdla o kostře všechna videa na YouTube a vzpomínala, jak to bylo za nás. Syn koukal skrz mě a nechápal, proč mě ty animace na YouTube tak berou. Kostra, no.

Úkoly jsme ale odevzdali. S týdenním předstihem. Za chvíli nám od učitelky přírodovědy přistály dvě jedničky. Minimálně jedna je moje.

Na konci „vyučování“ jsem pustila audio. Vzkaz naší třídní učitelky dětem. Končil slovy: „Děti, těším se na vás. Chybíte mi.“ Rozbrečela jsem se. Ano, vím, že děti mají být samostatné. A já mám samostatné dítě. Jen se samostatně rozhodl, že jeho vztah ke škole je vlažný.

Syn mi z utěrky vyrobil roušky.

Foto: Renata Kalenská, Deník N

Je deset večer a já dělám po telefonu rozhovor s Lukášem Pollertem. Sedím doma v županu, on zrovna slouží na JIP v motolské nemocnici, kde se stará o tři pacienty s Covidem-19. Popisuje, jak se jeden dostal z nejhoršího a už chodí po pokoji s notebookem. Ještě před chvílí ležel na plicní ventilaci a nikdo netušil, zda to přežije. Krásná zpráva na samotném konci dne. I celé to vyučování se najednou zdá být příjemná záležitost.

Miki zatím vedle v pokoji odmítá spát a ručně mi zhruba dvoucentimetrovými stehy sešívá dvě utěrky a vyrábí mi z nich roušku, kterou mi pokreslil vyznáním. Ukazuje mi ji, ačkoli se snažím co možná nejvíce láskyplně gestikulovat, že teď se soustředím na rozhovor. Respondent Pollert mě z mé marné nonverbální komunikace se synem zachrání, když prohlásí, že musí rozhovor přerušit, protože mu na jipku přivezli pacientku s krvácením do žaludku“. A tak mám zhruba hodinu na to, si tu synovu roušku prohlížet. Je úplně nepoužitelná a strašně krásná. Plná lásky.

Lukáš volá zpátky. Pacientka je stabilizovaná a my kolem půlnoci dokončujeme rozhovor. Usínám s pocitem, že jsem to celé nakonec přece jen nějak ukočírovala. A že ráno musím jakkoli zařídit, aby tekla voda. Protože „myjte si ruce, myjte si ruce, myjte si ruce“, ale na Žižkově od desáté večerní není čím.

Ráno jako korálek, řekla by jedna moje kamarádka. Volám na vodovody a kanalizace a moc pochopení nenalézám. Volám na radnici, že potřebujeme aspoň cisternu s pitnou vodou. Slibují, že se hned ozvou zpět. Už jsem skeptická. Volají za půl hodiny. „Už si zuby Magnesií čistit nemusíte. Voda vám už teče.“ Slečna se směje. Půl hodiny po zavolání. Je to úžasně milý a já jsi připadám neskutečně schopná. Nikdy jsem totiž na úřady volat neuměla. Nechtěla. Všechno klape, jen nejsou ty rohlíky a perníčky, co jsme den předtím napekli. Své děti jsem varovala, že jestli tu konzumaci nebudou korigovat, bude k snídani ovesná kaše. Je ovesná kaše. A je nový den a dnes nebudu péct nic. Ani rohlíky, ani chleba. Seženu někoho, kdo nám ten chleba koupí a položí na práh.

I na sociálních sítích se v posledních dnech objevuje podomácku napečeného pečiva významně méně. Buďto došly kvasnice, nebo humor. A tak si říkám, co teď lidé doma dělají? Buďto už těch rohlíků upekli tolik, že je začalo nudit dávat je na Facebook, nebo se nepeče, ale mlátí se hlavou o zeď. Zato já mám v lednici ještě pořád tak sedmdesát vajec. Tak asi ty velikonoční vejce zvládneme na dva turnusy a rozdáme po domě. Bez pomlázek. Na proutky nejdu a plést to neumím. Nemusím zvládat všechno – tak nezvládám. A cítím se u toho i přese všechny ty karamboly příčetně. Možná mi to málokdo bude věřit, ale – jak jsme se shodli s mým redakčním kolegou – jsme asociálové a ta izolace nám dělá dobře. A pomalu se začínáme děsit chvíle, kdy skončí.

12. dubna 2020

Koronavirus ze mě dělá feministku a instantní Ježíš na to dohlíží

Foto: Renata Kalenská, Deník N

Úplná izolace moje a mých dvou dětí ve věku pěti a čerstvých jedenácti let trvá už měsíc. A vlastně byl ten měsíc krásný. V životě jsem si své děti takhle intenzivně neužila. Žádné školy, žádné kroužky, žádné mobily, jen my tři. Všechno spolu. Trvá to ale přesně do chvíle, kdy se jednoho rána probudíme do teplého dne. Slunce všechno mění.

Nemáme ani balkon a dostavuje se pocit stísněnosti. Mám na vybranou. Buďto dětem vrátím tablet a budou dny trávit přitavené k matracím, nebo musíme změnit lokalitu. Rozhodování urychlili dělníci, kteří nám začali zpestřovat rána sbíječkami přímo pod našimi okny.

Všechno jsme si dokázali zorganizovat. Jedna návštěva vietnamské večerky by pro mě mohla být fatální, tak nám kamarádi nosí jídlo dolů k výtahu. Tamara s Evou přivezly roušky. Madla dezinfekci. Milan mě zavalil téměř deseti kily salámů. Oroň mi na práh domu položil marocké čaje a litr amlou, marocké speciality z drcených mandlí.

Anna mi zavalila vchod do domu balenými vodami, když v naší ulici na pár hodin přestala téct voda. Moje sestra mi dvakrát objednala nákup přes internet, až jsem konečně pochopila, že to zvládnou i já. Chleba jsem sice ještě nezkusila objednat, zato máme doma nové ukulele a scrabble. A několik lahví prosecca.

Můj partner, kterého jsem právě před měsícem vypoklonkovala z bytu, aby mě případně nenakazil, si každý den u nás v domě sedne tři metry ode mě k výtahu. Dostane kafe a chvíli si povídáme o tom, co jsme ten den všechno snědli. Pak vezmu noviny připravené na úklid psích exkrementů a těmi opatrně převezmu hrnek od kafe a donesu ho na botník. Do druhého dne se jej nedotýkám. Pak už předpokládám, že pokud by na hrnku nějaký koronavirus seděl, stačil chcípnout, a já hrnek normálně umyju.

Tohle všechno jsem se naučila sladit. Ale neumím pozitivně pracovat s faktem, že venku je krásně a děti se touží rozběhnout. Rozhodla jsem se k činu. Sbalím nás, naházím jídlo z lednice a mrazáku do igelitek, proložím jimi společenské hry a zmizíme na venkov, na naši chalupu. Tohle bude dobré. Slunce, zahrada, oheň, grilování, čistý vzduch a pouhým plotem omezená svoboda. Ano. Je to dobrý nápad.

Klaplo to. Odjeli jsme.

V chalupě je zima a v noci mrzneme. Mrzneme i ráno, než se mi podaří roztopit v kamnech. Tajně před dcerou odnáším z chalupy daleko do trávy hnusné velké tlusté pavouky. Pes Růžena lítá z chalupy na zahradu a zpátky a pomalu se ztrácí práh, který opticky odděluje obytný prostor od trávníku.

Ráno v zamrzlé kuchyni udělám spěšně tousty, kafe a kakao pro děti a rychle ho nesu do spací místnosti. Je mi taková zima, že mi hrníčky v ruce cinkají o sebe a kakao cestou vychladne. Jenže je to krása! Hodinu po snídani sedím v pyžamu na zápraží, chladný vzduch mě probouzí úplně, přitom už se do mě vpíjí teplé paprsky slunce a já v ruce držím druhé kafe. Na trávníku si dám rozcvičku a mám pocit, že opravdu žiju.

Něco se změnilo. Partner toho měl jednoho dne plné zuby, a protože už tři týdny sedí ve svém bytě sám, zaplatil si testy a máme ho zase doma. Je negativní. A já mohu pozorovat jeho i své děti, jak mě nechají pracovat, jak víceméně mlčí, když jsem vzteklá, že dochází jar na nádobí a že zase někdo nechal zvednuté prkýnko, a obejmou mě, když vycítí, že si zas tak jistá, že to přežiju, nejsem.

Měla jsem docela obavy, jak na nás budou lidé na vesnici koukat. Už jsem toho o Pražácích na vsích v médiích zaznamenala dost. U nás ale žádné příkré pohledy nejsou. Nejsou totiž žádné. Všichni jsme zalezlí na svých zahradách, nikdo se netoulá vesnicí, je tu nepsané pravidlo, že za vrátka se nechodí.

Foto: Mikuláš Kalenský

Jen se občas s rouškami rychle přemístíme na pole pár metrů od chalupy. Z toho nikdo ve vsi nervózní není. Jediná komunikace, kterou tu mám, probíhá mezi mnou a sousedem, se kterým na sebe přes dva ploty halekáme, že tohle celé pak ukončíme velkým mejdanem.

Vlastně jediný, kdo se tu projevil nepříjemně, jsem byla nakonec já. Stojíme s dětmi na zahradě, Mikuláš mi ukazuje, jak posekal zahradu. Chválím ho, stejně jako za dřevěný „domek“, který v rohu zahrady stloukl pro svou malou sestru. Kolem plotu jde paní s kočárkem. Zdravíme. Všichni. Ona nic. „Ááá, děti, paní neumí pozdravit,“ glosuju situaci. Paní si sundává roušku a nešťastně říká: „Já jsem zdravila, ono to jen přes tu roušku není slyšet.“ Omlouvám se a zalézám do rybízu.

Velikonoce bez pomlázky

Dnes jsem tu zažila svůj životní přelom. S mým partnerem a Mikulášem jsme kvečeru stavěli trampolínu a byla to poměrně dřina. Asi po hodině skupinového nadávání a občasného rezignovaného padání do trávy jsem se zeptala, komu z nich mám pomáhat držet plachtu.

Miki se na mě s nadhledem jedenáctiletého, opakuji, jedenáctiletého chlapce podíval a řekl: „Mami, my to zvládnem. Ty můžeš jít vařit večeři.“ Rána mezi oči.

Ten tón... Před očima se mi zatmělo. Něco jsem hodně podcenila. Ten chlap, co si myslí, že muž dělá práci venku a ženská mezitím stojí u plotny, v něm už byl.

Nejdřív ze všeho mi naskočila představa mé kolegyně a také přední redakční feministky Jany Ciglerové. Co by teď asi řekla? Ta by mu to vysvětlila. Je to ta, která svým synům dává možnost nosit růžová trička a oni s tím nemají žádný problém.

Všechno se mi to skládá. Posledních několik let slyším, že tričko má být drsňácké. Batoh má být drsňácký. Snowboard má být drsňácký. Skejt musí být drsňácký. A já jen přikyvuju, že to jako chápu. Myslela jsem si, že to je moje tolerance a velkorysost. Teď mi syn vmetl mezi řečí, ať jdu radši vařit večeri.

A mně došlo, že to nebyla tolerance. Jela jsem ve stereotypu a strhla dítě s sebou. A ukázala mi to koronavirová izolace. Jsme tu sami a já mám možnost své děti vnímat v jiném modelu. Sice je to šíleně rychlé tempo a střídám v něm všechny možné role od matky a učitelky přes kuchařku až po vášnivou hráčku prší, zároveň ale žijeme v tak zredukovaném světě, že ty věci prostě nelze nevidět. Korona ze mě udělala feministku. Tedy mám k ní slušně nakročeno a nebudu se tomu bránit.

A všem přeju krásné velikonoční svátky. Letos víceméně bez pomlázek. Ano, teď, když se ve mně začala rodit feministka, to můžu přiznat – odmalička to vyšlehání pomlázkou nenávidím. A to jsem, myslím, člověk veselé mysli a poměrně dost vřelé povahy. Ale být zamčená na záchodě, poslouchat třískání pomlázkami o dveře a přiopilé vyřvávání „vylez, ať tě můžeme seřezat“, to mi nikdy nepřinášelo uspokojení ani jsem v tom neviděla logiku.

No a já letos nedostala natřískáno, dostala jsem velikonoční dárek. Můj partner mi věnoval instantního Ježíše. Na krabičce je veselý nápis: „Vypěstuj si Ježíše.“ Podtitul: „A už nikdy nebudeš muset do kostela.“ Plus vysvětlivka: „S rostoucím Ježíšem klesnou tvé hříchy.“ Věc se má takto: dvoucentimetrovou figurku Ježíše vložíte do nádoby s vodou pokojové teploty. Za dvě hodiny uvidíte první známky růstu. Za dva dny bude Ježíš velký. Slibují, že se zvětší šestsetkrát. Pak ho zas vyndáte a on se opět zmenší. A když budete mít potřebu se pomodlit, zase si ho naložíte a za dva dny zažijete svoji chvilku spirituality.

Do uzávěrky tohoto textu chybělo ze zmíněných dvou dnů zhruba deset hodin, tudíž informaci, jak moc Ježíš nakonec vyroste, nemohu poskytnout. Jdu si sednout ke kamnům. Děti už spí, partner, který o feminismu nemluví, zato jej žije, připravuje na zítra oběd. A já si pustím kázání Tomáše Halíka. Snad to instantní Ježíš vidí.

19. dubna 2020

Peníze za nákup házím přátelům přes plot a Alzheimeru prý nemám

Uzavřená kavárna v Libosadu u Jičína.

Foto: Renata Kalenská

Další noc v Praze mi stačila na to, abych pochopila, že by to byla cesta do koronapekel. Děti produkují nepořádek takovým tempem, že to buďto nestačím likvidovat, nebo je nestíhám za použití mnoha decibelů poučovat. Rozhoduju se rychle. Upeču koláče, abych nemusela řešit, co zítra na chalupě k snídani, a hlavní město zas na pár dní opustíme.

Jako nejbezpečnější pro moje nervy se mi jeví zapojit děti do příprav. Jedenáctiletý Mikuláš dostává misku s nadrobenými kvasnicemi a pár lžičkami cukru – a otázku. „Co z toho bude, když to budeš míchat?“ ptám se tajemně. Neví a míchá. Když kvasnice začnou měnit skupenství, syn nadšeně vykřikne: „Z toho bude krupicová kaše!“ Kroutím hlavou a snažím se mu popsat, jak mi kdysi před mnoha a mnoha lety stejnou misku se stejným obsahem a totožnou otázkou dal můj

táta. Syn nechápe moje dojetí, vrací mi droždí a odchází si sbalit učení. Při kontrole zjišťuji, že má v batohu polovinu školních sešitů, skoro žádné knihy, vůbec žádné psací potřeby, zato je tam dalekohled a kudla. Kudlu zabavuju, minule s ní řízl sebe i sestru, když jí seřezával prut do špičky. A posílám ho pro takovou nepotřebnost, jako je zubní kartáček.

Čtyřadvacet koláčů makových a tvarohových upečeno, nasazuju respirátor, jako vždycky ťukám na osmdesátileté až devadesátileté sousedky, o část koláčů se podělím a můžeme jet.

Postupně rozmrzající rozhovor

Pospíchám. V osm večer musím dělat po telefonu rozhovor se ženou, která se stará o lidi s Alzheimerem. Leží mi na srdci, jestli jsou schopni si pamatovat, že je venku smrtelná nákaza. A jestli se dokola neptají, proč všichni za oknem mají nasazené roušky.

Rychle zatápím v kamnech, po dvou chladnějších dnech je chalupa úplně vymrzlá. Bylo by ideální dělat rozhovor přímo u kamen, jenže mám vybitý počítač i telefon, takže jsem doslova přimrazená k nabíječkám. Minimálně jednou denně mám pocit, že si všechno komplikuju, abych si i tu největší banalitu udělala co nejdobrodružnější. Mám ještě krásných deset minut na přípravu. Nejvíce ze všeho mě zajímá, jestli nemám počínajícího Alzheimerera já. Nejsem schopná dokončovat myšlenky, stále něco hledám a ještě častěji ztrácím. Je přesně osm a volám té ženě, která mi má na tohle všechno odpovědět.

Syn s dcerou mají vstup do chalupy zakázán, protože takhle hlučné děti a rozhovor po telefonu, to jsou dva naprosto nekompatibilní světy. Venku se stmívá, Mikuláš s Viktorií běhají po zahradě a jsou šťastní. Pociťuji to na vlastní uši, protože tabulky v oknech trochu drnčí.

Sedím na posteli v zimní bundě a rozmlouvám s Jaroslavou Švarcbachovou. Občas tiše položím diktafon i telefon na peřinu, a zatímco ona mluví, jdu tajně hodit do kamen poleno. Během rozhovoru postupně odkládám oblečení. Když se se zpovídáním loučím, dá se říct, že je v chalupě už snesitelně. Volám děti domů. Už je naprostá tma. Do chalupy se vřítí zmrzlé, u vchodu fasují večeri. Teplé kakao a koláče. Druhý chod je už u kamen. Dostávají popcorn, na víc dnes nemám energii. Sama večeřím taky popcorn. Děti se tváří, jako bych jim už dlouho takhle dobře neuvařila.

Na dobrou noc čte Mikuláš své prozatím negramotné sestře ze školní čítanky pohádku Boženy Němcové. S četbou přestává ve chvíli, kdy se mu zdá, že je sestra nepozorná. Položí jí kontrolní otázku, načež sestru obviní, že nedává pozor a dál jí číst nebude. Sestře je to jedno. Nikdo Mikuláše nepřemlouvá, aby v četbě pokračoval, a tak pokračuje. Běžný večer.

Dcera venkov vyžaduje.

Foto: Renata Kalenská

Na zahradě děti ráno nekompromisně nutím, aby si se mnou daly rozcvičku. Je to takové naše milé zpestření každého rána, které jsem s příchodem koronaviru zavedla. To proto, abychom měli ten pevný režim, o němž se pořád mluví. Snídáme rovněž na zahradě. Opět kakao a koláče. Pociťuji deficit kreativity. Z původních čtyřadvaceti koláčů jich zbylo jen pět.

Po snídani dle harmonogramu následuje domácí vyučování, na kterém nekompromisně trvám, takže děti se rozběhnou na druhý konec zahrady, aby si zblízka prohlédly kačeny, které se v klidu procházejí mezi našimi jabloněmi. Obvykle plavou na rybníčku, který je od naší chalupy vzdálen pět metrů. Krásný malý venkovský rybníček obklopený vrbami. Jak od Josefa Lady. Po rybníčku ploujou kachny a večer kvákají žáby a v květnu budeme k smrti poštipáni komáry. Potom na celé léto rybníček vyschne a bude pokoj.

Nicméně mi dochází, že mi kačeny skutečně narušily domácí vyučování. Volám syna, ať se okamžitě, ale okamžitě vrátí k chalupě. Bere to přes trampolínu s prohlášením, že při skákání se mu „dělá matika líp“. Když při počítání neustále

chybuje, za což ho plísním, kontruje obviněním, že při skákání se blbě počítá. Vzdávám to a jdu sázet pivoňky. Syn mezitím opouští trampolínu a jako překvapení z kůlny vytahuje lehátka, na která jsme od loňska zapomněli. Vzdávám i pivoňky a jdu si na chvíli zameditovat.

Jsem odjakživa hyperaktivní tvor, tudíž mě to na lehátku baví asi tři a půl minuty. Jdu dosázet pivoňky a spoustu jiných kyttek, které jsem si den předtím cestou na chalupu vykopala u mámy na zahradě a o nichž nemám tušení, jak se vlastně jmenují. Pak mě čeká prepis rozhovoru o Alzheimeru. Mám dobrou náladu. Podle všeho žádného Alzheimeru nemám, jen toho mám prostě moc. Ne, opravdu nevím, co s tím budu dělat.

Sobecká matka

Přepisuju rozhovor, slunce pálí, pes mi leží u nohou a trampolína vrže. Doléhá ke mně diskuse dětí. Hrají si na lidi s přezdívkami. Syn oznamuje své sestře, že on bude Tichá voda. Zpozorním. Na tom mi toho dost nesedí. Po chvíli si to rozmyslí a bude prý Pozemní sršeň. Viktorka je Zběsilý rychlík. Situaci už rozumím a můžu v klidu psát dál.

Dcera stojí ve dveřích chalupy s mašinkou na ovládání a dožaduje se mých baterek do diktafonu. Nedokáže pochopit mé sobectví. Prostě nedám. Ne, jiné baterky nemám. Ne, opravdu pro ně nemůžu jet do obchodu. Ano, až to přepíšu, budu je dál potřebovat. Zítra ráno dělám rozhovor s Milanem Lasicou. Dcera neví, kdo je Milan Lasica, a je jí to jedno.

Dcera do mašinky nalila vodu v domnění, že to pojede na vodu. Výrazně jsem zvýšila hlas, v důsledku čehož děvčátko zalítlo do chalupy, a když po chvíli s milým úsměvem vylezlo, pochopila jsem, že si tam srovnala hodnoty a dnešní fáze kňučení, kterým mě od rána šikanovala, konečně skončila a bude zase dobře.

Děti jsou zpruzené, jejich zpruzenost dosahuje za celou dobu koronavirové nákazy vrcholu. Mikuláš chce jít na kolo, já slíbila vyjížděku až před večerí. Mikimu to nevadí, ale chce jít sám. Chce s ním jít také sestra. To Mikuláš odmítá a radši si vleze na strom a zírá zamyšleně do dálky.

Dcera si jde demonstrativně sednout ke mně. Nebude si jí všímat bratr? Dobrá. Tak si jí bude všímat matka. Snažím se jí přece jen sdělit, kdo je to Milan Lasica. Milan Lasica je v poslední době dost nemluvný. Už jsme spolu několik rozhovorů dělali, při tom posledním se tvářil, eufemisticky řečeno, nezaujatě. Vlastně jsem ho viděla zaujatého za poslední zhruba dva roky jen jednou. Pookřál ve chvíli, kdy se ho Tereza Kostková v rozhovoru pro Český rozhlas zeptala, jestli mu vadí zrníčka z melounu. Nevadí, dokonce je vyhledává, protože slyšel, že je to dobré proti prostatě. To mi při přípravě na rozhovor moc pomohlo.

Největší radost je radost z pohybu a volnosti.

Foto: Mikuláš Kalenský

Přijeli přátelé. Nežijí v izolaci, normálně pracují a mohli by mě nakazit. Dovezli mi proviant. Kromě toaletního papíru, brambor, citronů a popcornu taky domácí griotku. Hodně domácí griotky. Všechno staví k vrátkům a dezinfikují ucha tašek. Peníze strkám do igelitového pytlíku, přidávám kámen ze záhonku, aby to pěkně letělo, a pečlivě zavazuju. Pytlík házím přes plot. Ivana mi vrací pětistovku, kterou přede mnou dezinfikuje. V rukavicích ji podstrkává pod vrátky. Pak si hodinu povídáme. Taky přes plot. Na vzdálenost pěti metrů. Děti mezitím trpělivě čekají, až matka doklábosí a budeme se moci jet projet na těch kolech.

Na vyjížděce jsme ožili všichni tři. Ta radost z nádherných polí a lesů... Z nekonečného prostoru, kde by člověk korunu ani nehledal... Z té svobody... Vracíme se domů a já neodolám. Kdybych se za to klišé nestyděla, napsala bych, že jedu jako s větrem o závod. Zlakované vlasy mi trčí do výšky, rouška mi visí na půl obličeje, musí na mě být pohled, při kterém každý jhne. Když míjím chalupu naproti, nadšeně mávám. Na zahradě je chlapský antikoronavirový večírek, všichni v požadované vzdálenosti mezi sebou a v blízkosti lahve piva. Tleskají mi. Takhle

mě ještě neviděli. Obvykle mě vídají unavenou, zažili mě při dialýze, po transplantaci, chodící mrtvola, udýchaná a bledá... A najednou si to kolem svištím! Mám neskromný pocit, že si ten potlesk zasloužím.

O chvíli později už sedím s dětmi venku u ohně, opékáme buřty a já přemýšlím, jak moc bych právě sem chtěla napsat nějaké poselství z venkova. Jenže žádné v mém světě neexistuje. Existují jen jedna činnost za druhou, kterými se člověk zahluje, aby si nepředstavoval to moře času, které před námi všemi je, než se situace srovná. Nezbláznit se z toho.

Dá se to ale využít. Sázím kytky, dělám rozhovory, jezdím na kole, vařím oběd, pečú buchty, uklízím, na zahradě věším prádlo, sušák padá, sbírám prádlo, znovu věším prádlo, vetchý věšák opírám ze stran židlemi a tak dále a tak dále, dokud není večer a čas rozdělat oheň v kamnech a dát dětem večeři a umýt nádobí a hrát scrabble a po očku sledovat, jak se v Rusku epidemie vymyká, a pak jdu potmě do kůlny pro velká polena, která syn do kamen naházel hned zkraje večera a já je potřebuju na noc, do toho venku ve tmě poslouchám susedovic králíky, jak dupou, musím přežít tuhle chvíli, protože sused není úplně milý člověk, ve tři ráno rád pustí motorovou pilu a řeže dřevo a kolují o něm po vsi neskutečné historky.

Tak si to tak v hlavě přemílám a hledám ta velká polena, pak se s nimi potácím tmou, zakopávám o psa, který mě doprovází od rána do večera... Jsem zpátky v chalupě, dcera mezitím usnula a syn si čte už popáté šestý díl Deníku poseroutky, protože Deník Anny Frankové v polovině odložil a šel si hledat optimističtější četbu. Nakonec usíná taky a já si naliju malou skleničku domácí griotky a koukám do ohně. Všechno mi to připadá pěkný a správný. A přemýšlím, jestli se to vlastně dá vůbec pochopit.

26. dubna 2020

Syn se modlí ke kočičí bohyni, dcera se proměnila v hromadu tylu a já se loučím

Foto: Renata Kalenská

Lidé po transplantaci patří v souvislosti s koronavirem mezi nejohroženější jedince. Renata Kalenská je jedním z nich. Dnes naposledy se s vámi podělí o to, jak se jí a jejím dvěma dětem v přísné izolaci žije.

Od včerejška cítím velký deficit sociálních kontaktů. Chci dospělé. Pohybuju se téměř výhradně v dětském kolektivu. Ve stále se rozrůstajícím dětském kolektivu. Na poli, kde jsme v odstupech a rouškách pouštěli draky, mi dvanáctiletý chlapec řekl, že „teto, s tebou je to tady stejně nejvíc pohoda“.

Začínám nad sebou přemýšlet. Pořád jsem se tiše radovala, jak je to dobré, být v izolaci. Tahle radost je pryč a chci už ven. Tohle je jen takový můj rozlučkový text. Vládní nařízení se pomalu rozpouštějí v realitě a velká část populace začne fungovat bez karantény. Tak je čas tyhle zápisky z izolace ukončit. V případě lidí jako já totiž izolace může trvat klidně další rok dva. A kdo by to pak ještě četl.

Dnes je moje touha vidět dospělé jedince a mluvit s nimi zas o něco silnější. Přebízím to činností. Sázím vinnou révu, popínavou růži a kanadské borůvky. Stojím nad sazenicemi kytek, které jsem nasázela před týdnem a jejichž jméno si nepamatuju. Jakési zvonky. Jo, to je to nejlepší místo pro žluté růže. Vykopat, zasadit růže, sazenice jdou o kus dál. Já a moje zmatená zahrada.

Jdu upéct koláč. Už mě pečení strašně nebaví. Ale nedá se nic nedělat. Přebíjet, přebíjet, přebíjet. Kvasnice konečně mám, ale momentálně jsem s nimi ve velmi nepřátelském vztahu. Co bych za ně ještě před dvěma týdny dala. Teď tu na mě zírají v lednici. Beru vejce a vztekle zabouchnu. Prostě teď jen nasypat mouku, přidat pár tekutých ingrediencí, zamíchat, hodit do trouby. U toho vařit oběd. Co nejrychlejší. Brokolicový krém a krutony. Krutony mají moje děti rády.

Krutony jsem spálila a děti mi nebetyčně lezou na nervy. Dnes nemám energii je motivovat k jakékoli činnosti, takže dcera buduje pro našeho psa domeček z peřin, ačkoli ten nesmí do postele, syn se dívá na film Blbý a blbější a já si připadám nejblbější.

„Děti, mám toho plný zuby, jdu na chvíli s Růženou do polí. Vy budete tady.“ Viktorie se tváří lítostivě. „Viktorko, maminka potřebuje být chvíli sama,“ vysvětluje jí starší Mikuláš a neodtrhává oči od obrazovky. Je nadšený, že nikam nemusí. Venku je zima a vítr. Nedá mi to, беру Viktorku a psa a jdeme.

Dcera sedá na kolo. Na mé upozornění, že ji na polní cestě to kolo bude jen trápit, nereaguje. Dcera se tudíž trápí, pes nadšeně lítá po poli a já se snažím prodýchat. Nesmím běhat. Mám takzvaného charcota, což je zjednodušeně řečeno agresivní forma osteoporózy. Znamená to, že když třeba skočím ze schodu, můžu si rozdrtit patu. Ale polňačka není schod. Zkusím to.

Neběhala jsem asi deset let. Ráda bych napsala, že letím jak šipka, cítím volnost, svobodu, vítr ve vlasech. Jenže fyzicky vnímám, že běžím jak postřelený hroch. Cítím nepřírozenost pohybu, protože tělo běhat zapomnělo. Nakonec volím velký kompromis. Šedesát kroků běhu, šedesát kroků chůze. Jestli mě sleduje sused, který je posedlý tím, že každého, kdo jde po poli, fotí a pak mu vyhrožuje, že ho má vyfoceného, jak jde po poli, v tomto případě možná i zapomněl fotit. Tohle se jen tak nevidí.

I při tom všem neštěstí, které při takzvaném běhu vyzařuju, musím přiznat, že radost se mi pomalu vkrádá do těla. A vůně trávy. Domů se vracím vymrzlá, zpocená, uvolněná a radostná. Dcera se za mnou vleče našťvaná, kolo jen vede a vypadá to, že s ním každou chvíli flákne do polní brázdy.

Motivuju ji slibem, že jen co přijdeme domů, dostane koláč a banánový koktejl. „A uděláš mi pelíšek u kamen?“ Udělám. Doma jen zírám. Mikuláš uklidil chalupu, a když jsem si pak ještě chvíli trápila tělo cvičením, leštil okna. Saponát na

okenních tabulkách jen rozpatlal, takže je přes ně vidět ještě hůř. Jsem unavená pohybem. Už ne životem.

Přemýšlím, že by bylo nejlepší chytit koronavirus. Může tu strašit ještě dva roky. Je úplně vyloučené, že bych se dva roky skrývala v bytě. Pozitíří mě čekají v IKEMu testy na protilátky. Zeptám se, co by řekli mému plánu přestat před covidem-19 utíkat. Ono k tomu stejně dojde. V září už budu muset děti do školy poslat tak jako tak.

Foto: Renata Kalenská

Miki si stloukl na jabloni lavičku a celé dny tam leží s Jakubem Horákem. Respektive s jeho knihou *Kočky* jsou vrženy. Ta kniha ho fascinuje. Každou chvíli seskakuje ze stromu a běží mi říct, co nového zjistil. Například už ví, proč mají lidé rádi Babiše. Lidé mají rádi Babiše, protože pochází z Podkarpatské Rusi a mluví staroslověnsky, což na lidi prý působí chytře. Vysvětluju Mikimu, že Babiš je z Bratislavy.

Horáka jsem nedočetla, ležel tu na chalupě asi tři léta a v Mikim našel velkého fanouška. Máme prohozenou literaturu. Moje redakční kolegyně Eliška ten den neinvestigovala a její manžel Ludvík zrovna nic nefotil a shodou okolností jeli

kolem naší vsi, a tak mi přes plot hodili domácí koláč, tašku banánů a knihy. Dětské knihy. Miki tudíž leží v Horákovi a já v dětské literatuře. Nějak mi to k dnešním dnům pasuje.

Večer ležíme jako obvykle u kamen. Je tu takové horko, jaké pamatuju u své babičky a dědy. To se vždycky na chvíli otevřely dveře a dovnitř proudil úlevně studený vzduch z ložnice. Stejně to děláme i tady. Viktorka se ke mně tiskne a říká, že nikdy nechce být velká holka. Divím se tomu. Rozpláče se a vysvětluje mi, že až bude velká, bude mít děti. A pak bude mít vnoučata. A já už budu mrtvá. To ona nechce, tak radši zůstane malou holkou. Beru ji napůl spící do náruče a odnáším do peřin. Za chvíli už spí obě děti.

Mám ráda to venkovské ticho, ve kterém se ozývá jen praskot ohně. Jdu si vyčistit zuby, oplachuju z umyvadla pastu po třech lidech. Zničehonic tma. Tma v koupelně, tma v chodbě, tma v kuchyni. Jsem vyděšená. V hlavě mi jede řetězec souvislostí. V noci se cestou na toaletu zabiju nebo rozšlápnu pavouka. Chodím po chalupě, svítím si baterkou na mobilu a zjišťuju, co všechno nefunguje.

Skoro v celé chalupě evidentně vyhořela elektřina, říkám si znalecky. V podstatě si rozsvítíme jenom ve spacím pokoji, kde se v noci nesvíí, protože spíme, a zapneme televizi, bez které se většinou obejdeme. Nefunguje bojler, takže jsme bez teplé vody. Nevysprchujeme se. Neumyju nádobí. Nefunguje sporák ani trouba. Nemůžu uvařit. Dětem neohřeju k snídani ani kakao. Budeme jíst syrovou mrkev s toustovým chlebem. Neopečeným. Nefunguje lednice. Nefunguje wifi. Nefunguje lednice!

Teď mi to dochází. Musím něco vymyslet. Lednici i mrazák mám téměř plné. Průšvih. Jsem skleslá, místy až depresivní, v jednu chvíli pocítuji i náznak paniky. Nakonec se mi rozsvítí aspoň v hlavě. Jasně, mám tu přece prodlužovačku. Chodím po chalupě s baterkou na mobilu a hledám ji. Padesátimetrová prodlužovačka nikde. Přitom jsem ji předevcírem krásně smotala a dala... Sakra. Do kůlny.

Mám pocit, že lepší by bylo střílet se do kolene. Jdu v pyžamu do kůlny a není to dobrý pocit. Nerada se cítím bezbranná, obzvlášť když jsem bezbranná. Ale mám štěstí. Prodlužovačku v kůlně opravdu nacházím. Aby toho štěstí nebylo zas tak moc, není pečlivě srolovaná, jako si ji pamatuju. Syn ji přes den nevím na co potřeboval a vrátil ji ve stavu, kdy do ní jsou zamotané motyky i vidle.

Jestli jsem eufemisticky řečeno nemilého souseda ještě nevzbudila, teď jistě ano. Rachot zahradnického náradí se rozléhá celou vesnicí. Nakonec se přece jen plížím zpátky i se zamotanou prodlužovačkou a bez motyk. Zato mám ve vlasech a na pyžamu spoustu pavučin. Nevadí. Lednice zase vrní. Zázrak. Nejraději bych si uznale poklepala na rameno. Jen mi dochází, že mi budou kvůli vyhořelé elektřině muset rozkopat chalupu, takže dnes hrůzou neusnu. Usínám okamžitě.

Foto: Renata Kalenská

Ráno se budím v bojové náladě. Nemůžu své děti nechat ve štychu. Zachráním je. To dokážu. Volám svému tátovi a skučím do telefonu. Nic samostatnějšího mě nenapadlo.

Domlouvám se s mámou, že táta je sice už na cestě, ale těžko tu bude sekat do zdi. Takže, mami, obden k tobě přijedeme, umyjeme se, navařím oběd na dva dny, není zač. Mikrovlnku si přeneseme do seknice, kde spíme, topinkovač taky, prostě tohle zvládnem. Hlavně se nepřesouvat zpátky do Prahy.

Táta má za chvíli spraveno. Povolená pojistka z roku 1975. Vykládá něco o nefungující fázi, asi tak ze dvou třetin jeho dlouhému výkladu nerozumím. Konec dobrodružství. Skoro je mi to líto. Zavinuju prodlužovačku, syn nade mnou povinně stojí, aby pochopil, že tohle se prostě vždycky udělat musí, protože je to morální povinnost každého uživatele. Když ji domotávám, je dítě dávno na druhém konci zahrady a hází psovi klacek. Tak hlavně že jsme všichni všechno zařídili, spravili a pochopili.

Jdeme na pampelišky. Chci uvařit med. Včelí došel a ani sousedé nemají. Podle receptu to má být tři sta květů pampelišek. Chtěla bych vidět člověka, který to

počítá. Jdeme loukou, polní cestou, Mikuláš sbírá pampelišky během jízdy na kole. Doma s Viktorou med vaříme. Pampeliškový sirup je lahodný. Konzistence nevyšla, ale aspoň jsem neskončila jako moje o rok starší sestra, které ten „med“ ztvrdl na kámen a letěl do popelnice i s hrncem.

Syn mezitím sedí na zahradě a medituje. Neslyšně pohybuje rty, má zavřené oči... Vžívá kočičí bohyni. Horákova kniha s ním pěkně cvičí. Ukazuje mi svůj deníček. Na jedné stránce má nakreslenou bohyni, na druhé je seznam zvířat, která už při svých vyjížděnkách na kole dalekohledem pozoroval. Je tam všechno možné včetně černého čápa, což by byl vzácný úlovek.

Po jednom dni velkých radovánek, že svítíme, hned další ráno zjišťuju, že přestal fungovat bojler. Zrovna přepisuju rozhovor se ženou, které před sedmi lety zemřela dcera a ona to řešila mimo jiné návštěvou ezoteriček. Manžel jedné takové čarodějnice jí tehdy řekl, že si za smrt dcery může sama, protože byla bohatá. Adrenalin mi stoupá. Je to hnus. Přichází syn a oznamuje: „Jak čtu toho Horáka, víš, u jaké jsem kapitoly? Sobotka a sodovka.“ V tomto kontextu je to velmi úlevná informace. Jdu raději opět zametat.

Zametám několikrát za den. Pes a děti na chalupě znamenají život se smetákem. „Ano, Viktoro, vidím, že jsi víla. Jsi krásná víla. Můžeš kousek uhnout? Já tak úplně víla nejsem, ale zametu pod tebou.“ Hromada tylu se zvedá a odtančí o kousek dál. „Dobře, mami.“ Běhám kolem ní shrbená, protože koště je krátké, novou násadu kupuju třetí rok.

Je půl desáté, staršímu dítěti končí online hodina angličtiny, mladší vytahuje z právě porovnaného šuplete další šaty, já mám uklizenou chalupu, za sebou rozcvičku, jdu uklidit po snídani a... Ale teď sedím na zápraží a vychutnávám si bzukot včel, ptačí zpěv všeho druhu, liduprázdnou vesnici a slunce.

Hraju svou oblíbenou hru: co bych si dala, kdybych mohla cokoli. A jako každé ráno se ujišťuju, že bych položila život za sushi. Na vsi žádný sushi bar nemáme. Nemáme tu žádný bar. Ani hospodu. Ani stánek. Ale soused má kozy a lamu. A to zas má málokdo. Hlavu si opírám o teplou zeď chalupy a sním. Z pootevřeného okna slyším, že děti mají novou hru. Hrají si na manžele. Říkají si miláčku a žena muži právě vyčítá, že moc prdí. A mně se hlavou jen mihne myšlenka, že v téhle chalupě možná vyhoří během pár dní taky televize a přestane fungovat wifi. Tak jen doufám, že nám dá někdo vědět, až koronavirová epidemie skončí.

Obsah

22. března 2020.....	1
29. března 2020.....	9
5. dubna 2020.....	15
12. dubna 2020.....	21
19. dubna 2020.....	25
26. dubna 2020.....	31

Renata Kalenská
Deník z izolace

Ze stránek Deníku N se souhlasem redakce připravil Milan Samek.

© N media a. s.

Lidé po transplantaci patří v souvislosti s koronavirem mezi nejohroženější jedince. Renata Kalenská je jedním z nich.

V Deníku N jednou týdně popisovala, jak se jí a jejím dvěma dětmi v přísné izolaci žije.